Mājas Draugs

5. GADS MARTS, 1954 3./47./NR.

Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums Judas vēst. 12.pantam.

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

MĀC. JĀNIS PRAULIŅŠ

KRUSTA ĒNĀ

Mat. ev. 16, 24-25

JĀR atkal ciešanu laiks. Atkal dievnamu altāri tērpjas sērās un skan ciešanu laika dziesmas. Kristīgie atkal garā skatās uz Jēzu, Viņa ciešanu gaitā. Gandrīz pirms divi tūkstoš gadiem mūsu Kungs un Pestītājs Jēzus Kristus gāja savu ciešanu ceļu un nesa krustu. Dieva Dēlam vajadzēja iet ciešanu un nāves ceļu, lai cilvēci glābtu no mūžīgās nāves un dotu tai neiznīcīgu dzīvību. Mūsdienu pasaulē miljoniem cilvēku cieš. Ciešanu gaitā iet daudzas tautas, arī latvju tauta. Dzimtenē tie iet sēru gājienā un daudzi kāpj ciešanu kalnā.

Šīs pasaules sagādātās un uzliktās ciešanas tomēr nav līdzīgas Jēzus ciešanām, jo Jēzus ciešanas bija vietnieciskas ciešanas par visas pasaules grēkiem, lai piepildītu Dieva pestīšanas plānu. Attiecībā uz dzīves uzliktām ciešanām Pestītājs mums ir mācījis tās uzņemties un pacietīgi panest, citiem vārdiem runājot - Jēzus saviem sekotājiem visos laikos un apstākļos liek būt stiprākiem par ciešanām, tad arī ciešanas nāks mums tikai par svētību. Ciešanu krustam, ko dzīve cilvēkam uzliek, nevaram ne pārkāpt, ne to apiet. Šis krusts ir jāņem un jānes. Labi tam, kas tad dvēselē sadzird Jēzus vārdus: "Ja, kas man grib sekot, tam būs uzņemties savu krustu un sekot man."

Tādēļ mēs nedrīkstam skumt, ja dzīvē kādreiz ir smagas pārbaudījumu stundas. Dievs savā lielajā, bet cilvēkam daudzreiz neizprotamā žēlastībā to pieļauj, lai mēs vairāk domātu par savu dvēseli, lai mēs pārāk nepieķertos zemei, bet lai mēs vērtos uz debesīm. "Šī laika ciešanas ir nenozīmīgas, salīdzinot ar nākamo godību," teic apustulis Pāvils (Rom. 8,18). Un mēs to iemantosim, ja sekosim Jēzum, ja pacietīgi nesīsim savu krustu, jo bez krusta mēs zaudējam Dievu.

"Jo grūts ir krusts, jo tuvu debess,
Bez krusta Dievu zaudējam. Mēs pasaul's troksnī še virs zemes,
Drīz nāv' un tiesu aizmirstam..."
(Dz. gr. 443,4)

Tāpēc arī Pestītājs mums atgādina: "Jo, kas grib izglābt savu dzīvību, tas to zaudēs; kas savu dzīvību zaudē manis dēļ, tas to mantos."

Ciešanās jūtot tuvu debesis, mums laicīgā dzīve un dzīvība vairs neizliekas tik dārga, aiz šīs dzīves robežām dievišķīgā godībā mēs garā redzam neiznīcīgo dzīvību. Pāri zemes laimes zaudējumiem jāsaskata vērtīgais, nemainīgais un mūžīgais, ko ciešanās var iegūt patiesi ticīgais. Tad ciešanas nāks par svētību un vedīs mūs ikvienu Jēzus Kristus krusta paēnā, kur atrasties ir katra kristīga cilvēka īstā vieta. Jēzus krusta ēnā stāvot, saprotamāki kļūst Viņa vārdi: "Jo, kas grib izglābt savu dzīvību, tas to zaudēs, kas savu dzīvību zaudē manis dēļ, tas to mantos."

Ak, kaut mēs šai ciešanu laikā spētu stāvēt Jēzus krusta paēnā! Skati Viņu: mūžības saule - Jēzus Kristus majestātiski iet pretim rietam, lai tad Lieldienas rītā gaiši uzlēktu uzvaras spožumā. Ar savu ciešanu un miršanu Viņš ir izpircis visus pasaules grēkus un sagādājis visiem saviem sekotājiem mūžīgo dzīvību. Jēzus visas cilvēces dēļ atstāja debesu godību, cieta un mira pie krusta, lai visiem, kas savu dzīvību zaudē Viņa dēļ, dotu mūžīgo dzīvību.

Caur Jēzus nāvi tu, ticīgais, esi brīvs no mūžīgās nāves. Bet šajā ciešanu laikā apdomā, vai tu esi sevi aizliedzis un Viņam sekojis, vai esi gatavs Viņa dēļ zaudēt pat dzīvību. Pardomā, dari to jau šodien, jo rītu jau var būt par vēlu! Tad reiz arī pie tevis piepildīsies dziesminieka vārdi:

"Tā vien Tavs krusts, ko nesi,
Mums bus par svētību, Un ka Tu miris esi, Tas mums dos dzīvību."
(Dz. gr. 144,4)

EDVARTS TŪTERS

Viņš

NE REDZAMS SAULSTARS KUR, NE ZVAIGŽŅU MIRDZUMS ZAIGS
ŠAIS STUNDĀS VIENTUĻĀS, KAD DRAUGS TIK DOMA GRŪTA.
PĀR LAUKU PELĒKU BRĀŽ SMAGU VĒJU PŪTA,
UN ŠAUBAS KRŪTIS SPIEŽ, ŠIS MELNAIS POSTĪTĀJS...

AR VĒJU RUNĀJOS - TAM PRASU, KAS TO SŪTA?
PIE ZIEDA NOLIECOS, KAS SMARŠU DALA MAIGS.
LĪDZ ATKAL SKAIDROJAS NO GRŪTĀM DOMĀM VAIGS,
UN JĒGA DZIĻĀKA PAR BŪTĪBU TIEK GŪTA.

- CAUR TELPU BEZGALĪGO JOŅODAMS SKRIEN VEJŠ,
JO PAŠAM NEZINOT TO VADA KĀDA ROKA;
TĀ ARĪ MAN LIEK JAUST, CIK VARENS UN CIK SPĒJŠ

IR VIŅŠ, KAS LIKTEŅUS UN MŪSU CEĻUS LOKA...
VIŅŠ ZVAIGZNĒM SPĪDĒT LIEK UN ARĪ VIŅŠ - TĀS DZEŠ.
VIŅŠ VĒJAM SAKA: STĀT! VIŅŠ SIRDIJ - ATŅEM MOKAS.

MĀC. A. VEINBERGS

UN BIJA NAKTS...

Jāņa ev. 13,30

JĒZUS ciešanu laiks uzvanda daudz problēmu mūsu dvēselēs. Kā tas nāk, ka tas, kas bija sildījies Lielā Meistara sirds siltumā, dēbess gaismā staigājis, varēja iegrimt visbezcerīgākā tumsā, kuŗai viņa iziešana laukā melnā naktī ir tikai nepilnīgs simbols? Debess gaisma apdzisusi. Ne mazākā gaismas stara.

Skalbe apdzied nakti, kad dziest vakara gaisma un iemirdzas zvaigznes.

Zvaigznītes atnāk viena pēc otras,
Svecītēm rociņās stājas uz vakts.
Mīļa un lēna, kā māte pie bērna,
Nezdama mieru, tuvojas nakts.

Skaistas ir Latvijas gaišās vasaras naktis, kad rīta blāzma ar vakara blāzmu sastopas. Mirdz sniegainās tāles gaišās ziemas mēness naktīs.

Ir dažādas naktis. Darba cilvēka nakts nes mieru un atpūtu, palīdz krāt spēkus jaunai dienai. Vienmēr no jauna dzejnieki ielūkojušies nakts burvībā: mieru tālās zvaigznes staro... Jeb Gājēja dziesmā naktī: Salda dusa, salda dusa, nāc, ak nāc iekš manas krūts!

Mēs pazīstam arī šausmu naktis. Bumbu naktis. Kad nakts pārvēršas par dienu, iznīcināšanas liesmas aprij namus un dzīvības. Pazīstam arī briesmu naktis dvēselei, kad var mirklī iznīkt, "kas mūžā jauks ir krāts."

Kas bija Jūdas nakts?

Jēzus pēdējā šīs zemes nakts. Mīļais Mācītājs dalīja sevi. "Ņemiet un ēdiet..." Arī Jūda saņēma. Bet miera nebija. Pārāk skaļš iekšējs nemiers. Jēzus pēdējais mielasts neapmierināja, neatpestīja. Arī Jēzus zin, kam jānotiek: "Ko tu dari, to dari drīz!" Neizbēgamais.

Ir teikts, Jūda steigšus izgāja. Viņš redz, ka slikti. Dvēseles mokas viņu dzina. Nav, kur dēties. Nav vietas gaišajā telpā ar gaišajiem ļaudīm, saviem brāļiem, Pestītāju. Viņš iziet steigšus ārā naktī.

Nakts bija jau senāk iesēdusies kur citur. Vairs laukā nedabūjama. Iesēdusies dvēselē.

Kāpēc notiek daža traģedija?

Stāvējām reiz pie kāda pašnāvnieka kapa. Spējīgs cilvēks, ģimenes tēvs, uzcēlis pats savu māju. Tuvas viņam bija mākslas. Tik grūti nācās dziedāt:

Kam tumšā, melnā ēna dzima,
Kad gaiši spīd vēl saules vaigs?
Kam sirds tik agri pukstēt rima,
Kad tāls vēl ceļš un gaŗš vēl laiks?

Atbilde šiem jautājumiem bija: tādēļ, ka sirdī bija nakts iesēdusies. Kārdinājumam bija vaļa dota. Grēka nakts bija nākusi dvēselē. Kā aklam viņam bija šķitis - priekšā liela gaisma. Visu pameta jaunās, it kā lielās mīlestības dēļ. Dzinās iedomu spožumam pakaļ.

Mums varbūt nav iemesla par sevi pārāk slikti domāt. Mēs "labi cilvēki." Kas var mums daudz ko pārmest? Tomēr: vai arī mēs negribam nakti pārvērst par dienu, kad ir prieks, kad gavilēm nepietiek ar dienas gaismu un tās jāievirza naktī? Vai kaut kas no nakts pamazām neieaug, nenostiprinās arī mūsu dvēselē? Mēs par to nemaz nedomājam un neapzināmies.

Veca līdzība stāsta par grēka pieciem pirkstiem: divi aizvērt acis, divi - ausis, piektais - muti. Neredzēt, nedzirdēt, klusēt kad būtu jārunā. Kam nakts ir dvēselē, tam nepalīdz gaiša diena. Tumsa ir ap viņu. Viņš nedzird brīdinājumus, nopūtas un lūgšanas, ko tuvi cilvēki skaita par viņu. Viņš ir nakts upuris.

Jūdas nakts bija grēka nakts. Bet grēka nakts ir vienmēr šausmu nakts, kad kaut kas vērtīgs un dārgs iet bojā.

Nedaudzi baciļi organismā panāk tā bojā eju. Bet mums ir labs, spējīgs ārsts. Viņš saka: Es esmu pasaules gaisma. Kas man iet pakaļ, tas nestaigās tumsā, bet tam būs dzīvības gaisma. Iesim Viņam pakaļ! Paliksim Viņa debess gaismā. Tumsa sākas tur, kur mēs izejam "ārā," kur aizejam no Kristus un līdz ar to no Dieva. "Dievs ir gaisma, un Viņā nav nekādas tumsības. Ja mēs sakām, ka mums ir sadraudzība ar Viņu un dzīvojam tumsībā, tad melojam un nedarām patiesību. Bet ja mēs dzīvojam gaismā, kā Viņš ir gaismā, tad mums ir sadraudzība savā starpā, un Viņa dēla Jēzus asinis šķīsta mūs no visiem grēkiem." (1. Jāņa vēst. 1,5-7).

PAR SEVI PAŠU

Godātais lasītāj! Esmu stāstījis Tev par daudz un dažādām lietām, bet lai ko runādams, allaž esmu turējis vērā tikai vienu - Kungu Jēzu Kristu, kā Viņu pagodināt, kā Viņam ceļu līdzināt. Es ceru, Tu man piekritīsi, tas ir ļoti svarīgi it sevišķi mūsu dienās, jo tieši mūsu dienās mēs redzam, ka tur, kur Kristum ceļš aizžogots, kur Viņš no jauna tiek dzīts ciešanu ceļā, tur debesis satinas kā senlaiku grāmata un atveras - elle.

Piedod, ka šoreiz saku pāris vārdus par sevi.

Neesmu liels un ievērojams. Man pa priekšu neiet mani kalpi, manu vārdu saukdami. Es eju klusi savu ceļu. Bet es pateicos Dievam, ka ir tik daudzas durvis, pie kuŗām es drīkstu pieklauvēt šeit Amerikā, Anglijā, Venecuelā, Kanadā u.c. - arī Tavējās.

Bet man ir mīļš lūgums. Es varu Tevi apciemot tikai tad, kad man ir samaksāts ceļš, un kad nevien Tu, bet arī Tavs kaimiņš, draugs un paziņa ir rakstījuši uz Čikagu, ka vēlaties, lai es Jūs apciemoju. Parunā ar savu kaimiņu, parunā savā darba vietā, kur dzirdi latviešu valodu. Un piedod man, ka esmu runājis par sevi. Bet es jau to daru tikai vēlēdamies Kristum kalpot - un arī caur Tevi.

Tavs

MĀJAS DRAUGS

ARTURS PRIEDĪTIS

BĪBELES SIMBOLIKA

II

Tā kā ezotērisko ideju izteikšanai Svētajos rakstos lietoti simboli no ikdienas dzīves, tad saprotams, ka tie atkarīgi no attiecīgās tautas rakstura un no attiecīgajā apkārtnē tolaik valdošajiem tikumiem un paražām, no apkārtnes apstākļiem, no klimata, floras un faunas.

Lai īsti izprastu Bībelē sastopamo simboliku, mums labi jāpazīst netikvien žīdu, bet visu tuvo austrumu mitoloģija, paražas un dzīves apstākļi. Tā piemēram, Vecajā derībā daudz ēģiptisku allegoriju. Mēs zinām, ka Mozus bija ēģiptiešu priesteris, skolots ēģiptiešu gudrībās, un uz šo apstākli aizrāda arī Filons savā Mozus biografijā, tāpat Aleksandrijas Klements un citi. Žīdu tautas liktenis bija cieši saistīts ar seno Ēģipti, un no Ēģiptes žīdi paņēma līdzi nevien zelta un sudraba traukus, bet arī daudzas paražas un ieradumus. Tas pats sakāms par Vecajā derībā konstatējamo kaldeju un vēlāk siriešu un foiniķiešu ietekmi. Pat eseņu sekte, kas ticēja dvēseles eksistencei pirms tās iemiesošanās, ir atstājusi pēdas Sv. rakstos. Netrūkst Bībelē (abās derībās) arī astroloģiskas simbolikas. Jaunajā derībā bez tam nāk klāt grieķu un romiešu ietekme. Apustulis Pāvils savās vēstulēs aizņēmies daudzus salīdzinājumus no grieķu mistērijām un romiešu paražām.

Ar visām šīm lietām ir jāiepazīstas, jo var gadīties, ka dažādas tautas vienu un to pašu simbolu lieto dažādās nozīmēs. Tomēr jākonstatē, ka uzkrītoši daudz ir vienādi lietotu simbolu, un modernā psiholoģija (K.G. Jungs) tāpēc runā arī par archetipiskiem, nemainīgiem, pašā cilvēka psichē iemītošiem simboliskiem priekšstatiem, kas neatkarīgi no ārējo apstākļu mainības.

Tādi viegli saprotami simboli kā sēkla, lauki, sēšana, pļaušana, augļi, dārzi, labība, maize un citi simboli, kam sakars ar zemkopību un dārzkopību, ir sastopami līdzīgā nozīmē pie visām zemkopju un dārzkopju tautām. Saprotams, ka vienu augli vai stādu, atkarībā no klimata, var ar līdzīgu simbolisku nozīmi atvietot citi augļi vai stādi. Tāpat, piemēram, no kokiem Bībelē pieminēti tikai tie, kas aug Palestīnā, kā vīģes koks, vīna koks, palma, olīva, ciedrs. Mirte parasti simbolizē prieku, ciedrs - augstumu, dižumu. Olīvu zars kā miera simbols bija pazīstams jau ļoti sen. Atcerieties tikai stāstu par Noas izsūtīto balodi, kas atgriezās ar olīvzaru knābī, par zīmi, ka Dieva dusmas rimušās. Palma ir taisna cilvēka simbols. Lilija tuvajos austrumos kā simbols aizņem to vietu, kas tālajos austrumos pieder lotosam.

No kustoņiem Bībelē visbiežāk pieminēti lauva, stirna jeb gacele, ēzelis, kamielis, kaza, suns un vilks. Govs simbols, kas tik pazīstams Ēģiptē un Indijā, Bībelē nav atrodams. Tā vietu aizpilda avs. Cūka uzskatīta par netīru nevien tās ārējās netīrības dēļ, bet īpaši tādēļ, ka tā nav atgremotāja. Šim dzīvniekam pielīdzina tādus cilvēkus, kas viegli uzņem gudrus vārdus, bet tos vēlāk nepārdoma, t.i. tos neatgremo. Gudrība uzskatīta par dārgu mantu un, salīdzinot to ar barību, viens no Zalamana sakāmvārdiem māca: "Kārotā mantība paliek gudra cilvēka mutē, bet muļķis to norij." Čūska kā simbols aizpilda dažādas vietas, un ar šī simbola interpretaciju jābūt ļoti uzmanīgam. Tas var nozīmēt tiklab Sātanu, kārdinātāju, kā gudrību un piesardzību. Un kur tad paliek "vaļa čūska" kā Kristus simbols, pašā Pestītāja pieminēts? (4.Mozus 21, 8-9 un Jāņa ev. 3,14: "Un kā Mozus paaugstināja čūsku tuksnesī, tāpat jātop paaugstinātam Cilvēka Dēlam"). Ēģiptiešu hieroglifos čūska nozīmē mūžību un nemirstību. No putniem Bībelē bieži pieminēts ērglis un krauklis. Vispār pazīstams kā Sv. Gara simbols ir balodis. Ēģiptiešu fēniku kā augšāmcelšanās simbolu, īpaši vēlākajā kristīgajā mākslā, atvieto ērglis.

Vēl jāpiemin tāds bieži sastopams simbols kā sāls, kam cieša sakars ar upurēšanu, jo upuri pirms upurēšanas mēdza apkaisīt ar sāli, t.i., veltīt Dievam. Tāpēc, ja kāda pilsēta Bībeles tekstā tiek simboliski apkaisīta ar sāli, tad tas nozīmē, ka tā tiek upurēta, tai jāiet bojā. Sāli ēst savā starpā nozīmē savstarpīgi otram veltīties, citiem vārdiem, slēgt draudzību vai saderību. Kurpju siksnu atraisīšana ir kalpošanas un padevības simbols, jo kurpju siksnas parasti mēdza atraisīt kalpi. Arī daudzas citas rīcības var izskaidrot simboliski. Piem., Ecekieļa grāmatā ir daudz tamlīdzīgas simbolikas, kas atrodama nevien praviešu vārdos, bet tieši viņa izrīcībā.

Krāsu simbolikas Bībelē ļoti maz. No nedaudzajiem piemēriem zinām, ka balts nozīmē nevainību, skaidrību (eņģeļi baltās drēbēs), melns nāvi vai sēras, pazemošanos, zils atklāsmi (2. Mozus 24,10), sarkans kaŗu, asinis, noziegumu, purpurs karalisku godu vai cieņu, zaļš cerību un augšāmcelšanos.

Daudz lielāka loma Bībelē ierādīta skaitļu simbolikai. Tā tiešām ir tik liela, ka par to vien sarakstītas biezas grāmatas, un ir pētnieki, kas tai ziedojuši visu savu mūžu (piem. Paņins). Tāpat kā indiešu vedās, tā arī Bībelē skaitļi 3 un 7 ir svēti skaitļi un sastopami neskaitāmās vietās. Īpaši tas sakāms par "septiņi" (7 dienas, gadi, pakāpieni, eņģeļi, bikeri, zīmogi, septītā diena ir sabats u.t. t.). Trīs parasti nozīmē "daudz" vai arī "diezgan" un nozīmīgi vārdi atkārtojas trīskārtīgi (piem. "svēts, svēts, svēts"). Arī mūsu dienās mēdz teikt, ka "visas labas lietas ir trīs". Kur mēs sastopamies ar četri, tur tas jau nozīmē "par daudz", kas kā negātīva parādība sodāma. Vēl samērā bieži sastopam 10 (ar ko mēdz apzīmēt lielumu, dižumu) un 40 (plūdi ilga 40 dienas, tāpat parastais gaveņa ilgums ir 40 dienas u.c.).

Dažreiz vārda vietā var būt pieminēts skaitlis un otrādi. Mācību par burta un skaitļa analoģiju sauc par gematriju, un tā senos laikos bija izplatīta visos tuvajos austrumos un arī senajā Grieķijā. Tā nav sveša arī Indijā un indiešu svētajos rakstos. Ar to daudz nodarbojas arī žīdu kabala. Arī Pitagora mācībā izšķirošā loma pieder skaitlim un uz skaitli dibinātai harmonijai. Ja katram burtam tiek piešķirta skaitliska vērtība, tad saprotams, ka aiz katra skaitļa var slēpties kāds vārds vai nosaukums. Pieminēsim tikai ap. Jāņa apokalipsē sastopamos 616 un 666. Tiem ir neapšaubāmi simboliska nozīme.

(Jāņa atklāsmes gr. 13,18: "Šeit slēpjas gudrība. Kam ir saprašana, lai izdibina zvēra skaitli, jo tas ir cilvēka skaitlis; un viņa skaitlis ir seši simti sešdesmit seši").

Arī Augustins, tāpat kā Ambrozijs, lasīdams Bībeli, lielu vērību piegrieza skaitļu simbolikai. Augustins arī mēdza nosodīt māņticību, bet uz skaitli un skaitļa nozīmi tas, tāpat kā Platons un Pitagors, raudzījās ar lielu cieņību. Piemēram, stāstā par 153 zivīm, skaitlis 153 viņam nav nekāda nejaušība, bet simbols, ko viņš mēģina tulkot tā: 10 ir bauslības simbols, 7 ir gara simbols, abu skaitļu kopzuma 17 ir svētuma simbols. Ar skaitli 153 ir daudzkārtīgi pasvītrota skaitļa 17 simbolika, jo 153 dabūjam, ja kopā saskaitām visus skaitļus no 1 līdz 17.

Īsumā pieminēšu vēl dažus biežāk sastopamus simbolus. Dzelzs nozīmē spēku vai stūrgalvību, dzelzs zemē ir neauglība. Pravieši (īpaši Jeremija) miesas apgraizīšanu lieto kā simbolu gara "apgraizīšanai." Šis simbols nav saprotams bez iedziļināšanās mozaisma doktrīnās. Laulības pārkāpšana un citi līdzīga miesīga rakstura simboli nozīmē elkdievību (derības pārkāpšanu, t.i. atkrišanu no Dieva). Bezdibens, bedre, dziļums nozīmē hadesu, elli. Gaiss ir ļauno garu mītne. Pitagorieši domāja, ka gaiss pilns dvēselēm un gariem. Tā domāja arī žīdi un bija pārliecināti, ka šiem gariem ir arī savs valdnieks, ko tie sauca par Pasaules valdnieku vai Tumsas valdnieku. Ap. Pāvils raksta (Efez. 6,12): "Jo mums nav cīnīšanās pret miesu un asinīm, bet pret...tiem ļauniem gariem gaisā." Eņģelis vienmēr ir Dieva sūtīts, un tāpēc katra lieta, kas kalpo Dievam kā vēstījums vai kā Viņa gribas ierocis, var izpildīt eņģeļa lomu, piem. sapnis. Te vispār jāpiemin, ka senie autori daudz rakstījuši par sapņu simboliku savās "sapņu tulkošanas mākslās", un arī visi Bībelē atstāstītie sapņi tulkojami allegoriski.

(Turpinājums sekos)

MĀC. E. ĶIPLOKS

Ārtavu misijai

PAGĀJUŠĀ gadā "Mājas Draugā" bija ievietoti vairāki raksti par ārmisiju. To nolūks bija modināt latviešos interesi par ārmisiju, skubināt viņus uz piedalīšanos tajā.

Droši vien lasītāji pakratīja galvas: "Pašlaik nav mums paspēkam." Bet mēs maldāmies, domādami, ka ārmisijas darbs ir tikai līdzekļu ziedošana. Tas ir idejisks darbs. Kopš 1940. gada mēs esam upurējuši vairāk desmittūkstoš cilvēku dzīvības cīņai pret komūnismu. Tā ir bijusi idejiska cīņa. Ir latvieši, kas pašlaik atsakās no daudz kā, iztiek ar mazumiņu, lai varētu dzīvot rakstniecībai, mākslai vai zinātnei. Tā arī ir uzupurēšanās idejai. Vai tādēļ nav neloģiski, ka tai pašā laikā mūsu līdzdalība kristīgās ticības izplatīšanā - arī idejiska cīņa - līdzinās nullei? Jēzus vārdi: "Ejta un darait par mācekļiem visas tautas, tās kristīdami Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā" (Mt. 28,19) ir pavēle tiklab pirmā kā divdesmitā gadsimta cilvēkiem. Kā vieni tā otri ir padoti tam pašam liktenim: "Kas tic un top kristīts, tas taps svēts, bet kas netic, tas taps pazudināts" (Mr. 16,16). Cik traģiski Miljoni cilvēku, divas trešdaļas cilvēces nav kristīti un tādēļ iet bojā, un viena trešdaļa, 800 miljoni noskatās!

Ārmisija vispirms ir principa atzīšana: evaņģelija vēstij jātop sludinātai visā pasaulē. Tāda ir Jēzus pavēle. Kas drīkst teikt: "tā nav mana lieta!" Tas skanētu līdzīgi Kaina atbildei, kad Dievs viņam prasīja, kur palicis viņa brālis: "Vai tad es sava brāļa sargs?" (1. Moz. 4,9). Kristīgs cilvēks ir sava brāļa sargs. Ārmisija ir atbildības sajūta: man pienākas gādāt, ka mans brālis nāk pie Kristus. Mūsos ir iesakņojies nepareizs spriedums it kā misija ir kautkas "sektantisks." - Aplam. Ārmisijas draugi un darbinieki nāk no intelliģences vidus. Mums, latviešiem, ir labi pazīstams Dr. Alberta Šveicera vārds. Viņš ir liels zinātnieks un mākslinieks, bet, atzīdams, ka misijas pavēle ir dota ikvienam, viņš spīdošu karjēru pārmainīja pret darbu misijas laukā. Nupat pasauli pārsteidza līdzīga izšķiršanās, kad viens no mūsu laiku lielākiem teologiem, Dr. Emils Brunners atstāja savu profesora vietu un stājas misijas darbā Japānā.

Mēs ilgus gadus esam bijuši pašpieticīgi, domādami, ka mūsu mājās un baznīcā viss ir labi. Tagad mēs esam dabūjuši ieskatīties plašāk pasaulē. Saprotams, mums ir daudz kas labs, uz ko mēs varam būt lepni. Bet ir arī lietas, par ko mums jānokaunās, piem., mums, latviešu luteriešiem, šobrīd nav neviena misionāra. Tas nav līdzekļu jautājums. Kas grib strādāt misijas laukā, atradīs ceļu uz to arī bez naudas. Bet kā lai misionāri rodās, ja neskubina?

Kā visiem pasākumiem, tā arī ārmisijai, saprotams, ir vajadzīgs financiāls pamats. Darbojas daži desmiti tūkstoši, bet darbu pabalsta miljoni. Saprotams, mēs esam nabagi. Bet mēs neesam vienīgie, kuŗu līdzekļi ir ierobežoti. Pag. gadā Bīlefeldē notika Vispasaules luterāņu federācijas ārmisijas komisijas sēde, kas starp citu sprieda par budžetiem. Misijas biedrības pieteica savas summas tā sastādīšanai. Kāda vācu misijas biedrība varēja solīt tikai 50 markas. To arī mēs varētu! Šī biedrība apliecināja, ka tā paliek uzticīga saviem mērķiem arī trūkuma gados. Vācieši izsūta savus misionārus, bet pašlaik lielāko tiesu izdevumus sedz amerikāņi. Pienāks diena, kad tā misijas biedrība, kas tagad deva simboliskās 50 markas, varēs pati uzturēt savus darbiniekus. Šāda baznīca pārdzīvo grūtības, bet ne krizi. Kaut tā būtu arī ar latviešiem!

Ko tad mēs varam darīt ārmisijas labā? Vispirms - dzīvot līdzi šim darbam, lūgt par to, runāt un lasīt par ārmisiju, atzīt tās vajadzību. Tas nemaksā nekā. Bet tas ir vajadzīgs mūsu pašu dēļ, jo tas, kas negrib savu kristīgo pārliecību iedot citiem, apliecina, ka pašam tās nav.

Otrkārt - atbalstīt ar saviem upuŗiem. Atraitnes dāvana (Mr. 12, 42) nav mazāk vērtīga kā bagātnieka zelta gabals.

PROF. DR. E. ŠMITS

KRISTIEŠA NOSTĀJA PRET MARKSISTISKO KOMŪNISMU

III

VIENS no mūsu visparastajākajiem maldiem ir - komūnismu īsi un ātri iznīcinās karš: sabiedrotiem vajadzēs tikai uzmest **atoma** bumbas Maskavai, uzbrukt ar labi bruņotiem spēkiem, un tad visa komūnistu valsts sagāzīsies un izgaisīs. Mūsu pieredze rādīja ko citu: pat varenā Hitlera armija nespēja šo valsti sadragāt. Ārkārtīgi disciplinētā komūnistu partija prata dzīt visādiem līdzekļiem ugunī krievu masas un noslāpēja vācu armiju. Ja pāris miljonu komūnistos ir vecā ticība, tad viņi nākamā karā darītu to pašu un drīzāk ļautu visu Krieviju uzart ar **atombumbām** un uzsprāgtu arī paši gaisā, bet nepadotos līdz pēdējam elpas vilcienam. Atcerēsimies mūsu pašu komūnistus - partijas ierindniekus brīvās Latvijas laikā un vēlāk. Tie nebija vis tikai paslabuma, vieglas dzīves vai baudu meklētāji - tie bija sīksti, cieti, nežēlīgi, varbūt pat pusārprātīgi cīnītāji, kuriem vissmagākās grūtības, uzupurēšanās bija pavisam parasta lieta. - Tās jau piederēja pie viņu dzīves kārtības, tur viņi jutās savā vietā. Amerikāņu reliģiskos rakstos mēs bieži vien redzam kādu zīmīgu domu: mums tagadnes kristiešiem ir jākaunās komūnistu priekšā, jo samērā ar viņiem mēs esam ļoti gļēvi cīnītāji; mums jāmācās būt mūsu lietā tikpat dedzīgiem, cik viņi savā.

No sacītā mēs saprotam, ka ar varas līdzekļiem vien komūnismu iznīcināt nevar. Mūsu pieredze ir to pietiekami skaidri rādījusi, ka vara vien pret komūnismu ir bezspēcīga. Kādreiz ir nepieciešami lietot arī rupju varu cīņā pret rupjo varu, lai aizsargātu savu tuvāko. Tomēr uz rupjo varu nedrīkst paļauties, to nedrīkst mīlēt, slavēt - tā ir tikai rūgta nepieciešamība. "Tik gara jūsmā spēks, ne rupjā varā", teica reiz Rainis. Marksisms aizgāja pa visrupjākās varas ceļu, tomēr nepiemirsīsim, ka aiz šīs varas vēl liesmo kāda sajūsma. Varbūt šī jūsma ir sātāniska, tomēr tā ir jūsma, tā ir degsme par mērķiem, ideāliem un tas ir drausmīgs spēks. Skaidrs, ka komūnismu var uzvarēt tikai ar jaunu gara iedegšanos, ar jauniem ideāliem, labāk sakot ar tiem pašiem vecajiem ideāliem, "kas iesākumā bija", paceļot tos mūsu sirdīs jaunā spožumā un spēkā.

Otrs malds - mums jāaudzina pret komūnistiem tikpat nikns, nesamierināms, atriebīgs naids, kāds vārās viņu sirdīs. Tādas domas dažreiz pavīdējušas trimdas dzejniekos un tādas mēs šad un tad izsakām privātās sarunās. Lai atbildētu, atcerēsimies vienu otru personu, kas bija pārņemta no tik nežēlīga naida pret komūnistiem, ka šis naids nemaz nelikās labāks par komūnistisko. Atcerēsimies, kas notika dažu reizi mūsu dzimtenē, kur komūnistu vara mainījās ar citu. Bija vietas, kur ļaudis ļāva valu atriebības kārei, un tad tika nogalināti tādi, kas gan nebija nāvi pelnījuši. - Pilsoņu rokas tika aptraipītas ar asinīm, cieta kopējais gods. Komūnisti, vai komūnistu draugi (arī citas personas, kas nebija pat ne tādas), kļuva par mocekļiem un guva līdzjūtību taisni labāko cilvēku acīs. Citi, kas varbūt bija gatavi no komūnisma atgriezties, šo varas darbu dēļ turpināja spītīgi tanī turēties. Vai mēs varam tiesāt zēnu vai meiteni, kas ir komūnisti tāpēc, ka "baltie" nošāvuši viņa tēvu vai māti? Cilvēki, redzējuši Krievijas pilsoņu karu, stāsta, ka nav bijis iespējams pateikt, kura no abām pusēm īsti bijusi nežēlīgāka un zvērīgāka, jo tādus pat briesmu darbus strādājuši ir sarkanie, ir baltie. Mēs zinām, ka tas, kas brāli nīst, vēl mīt tumsā (1. Jāņa 2,9), bet uz mums attiecas bauslis: "Tumsība ir pagājusi un gaisma ir klāt" (t.p. 2,8). Tāpēc atstāsim šo naida un atriebības kurināšanu komūnistiem kā viņu privilēģiju, jo naids nav kristīgs. Protams, lai atvērtu acis, stāstīsim ir bērniem, ir svešniekiem, sevišķi mūsu šejienes draugiem, par visu ļauno, ko bezdievīgais komūnisms nesis un nes, bet nekūdīsim viņus atmaksāt ļaunu ar ļaunu. Taču vienu "naidu" mēs tomēr paturēsim, un audzināsim šinī naidā dēlus un meitas, proti to, ko Augustins sauc par "svēto naidu", tas nozīmē nīst ļaunumu pašu, nevis cilvēkus, nīst grēku, bet mīlēt grēciniekus (kā Kristus darījis).

Trešais, visbīstamākais malds, kas ļoti pamatīgi iesakņojies mūsu domāšanā, ir - ka komūnisma stiprākais pretinieks ir veselīgais, dabīgais egoisms un uzsvērtais individuālisms. Mēs filozofejam, ka komūnisms neiespiedīsies kulturālajās rietumzemēs, jo tur ļaudis ir par daudz lieli individuālisti, bet mēs piemirstam, ka komūnisms parasti sagrābj varu tur, kur masas nemaz tā nevēlas. Mēs zinām, ka franči ir lielāki individuālisti par vāciešiem un grūtāki piedabūjami pie kopīgas disciplīnas. Bet mēs taču neteiksim, ka tamdēļ Francija būtu labāki pasargāta kā Vācija no iekšēja komūnistiska apvērsuma. Vai tad individuālistiskais egoisms kādreiz ir spējis radīt lielas idejiskas vienības? Tas ir spējis tās tikai saārdīt. Tālāk par mazu īslaicīgu kliķi egoisma vienošanas spēja nesniedzas, bet pret komūnismu ir vajadzīga liela un ilgstoša, ļoti izturīga un spēcīga kopa. Jautāsim gluži konkrēti: vai latviešu "individuālisms" ir vienojis mūsu tautas kopību trimdā un sagatavojis to cīņai ar naidnieku? Vai turpretim visādas nacionālo kopu un organizāciju apvienību sēdes nerāda, ka tas mūs tikai skalda, liek mums pilnīgi aizmirst īsto naidnieku, padarīdams mūs pašus sev par naidniekiem. Vai mums nav pats pēdējais laiks atcerēties Bībeles vārdus: "Dusmojiet, bet negrēkojiet, lai pār jūsu dusmām saule nenoriet" (Ef. 4,26)? Atcerēties un tūdaļ izlīgt un pēc tam svēti turēties pie vienprātības! Egoistiskais individuālisms ir bijis ceļa sataisītājs komūnismam. No vienas puses tas radīja mantrausību, godkārību, cilvēku izmantošanu, nabadzību, no otras puses tas rada skaudību, naidu, streikus, dumpi, apvērsumu.

Ceturtais malds - ka komūnisma īstais uzvarētājs būs nacionālisms. Nacionālisms, ja tas iekļaujas kristīgajos ietvaros un nozīmē tautas mīlestību, ir augsta vērtība, bet pretējā gadījumā tas var būt arī liels ļaunums (ja nepamatots, kristīgi neapvaldīts ceļ savu tautu pāri citām, ja nicina vai nīst citas). Mēs zinām no vēstures, ka pārmērīgs, nepareizs nacionālisms ir radījis karu uz karu, netaisnības, apspiešanas. Tagadnes politiskie notikumi rāda, ka pārspīlēts nacionālisms Āzijā vai Āfrikā neatvairāmi sagatavo ceļu komūnismam. Arī vācu augstprātīgais nacionālisms ir kaitējis pašu tautai un citām. Nacionālsociālisms bija tas, kas galu galā sagādāja komūnismam pēdējos milzīgos ieguvumus. Nacionālisms

principā var vienot tikai vienu tautu, tas ir to, kuŗā tas ir atmodies, bet cīņā pret komūnismu ir vajadzīgs ūniversāls spēks. Mēs zinām, ka Padomju apspiesto tautu nacionālismam varētu būt liela nozīme iekšējas sacelšanās vai ārēja kaŗa gadījumā. Tomēr, lai atsevišķas tautas apvienotos un rīkotos kopīgi, vienprātīgi, jādarbojas arī kādiem augstākiem ūniversāliem spēkiem. Citādi cīņa izjuks nacionālajās pretešķībās.

Mēs nedrīkstam aizmirst, ka bezdievīgo komūnismu, tāpat kā visus citus Antikrista veidus var uzvarēt tikai Kristus ar "savas mutes elpu" (2. Tesal. 2,8), un lai to uzvarētu mums ir jātop par šīs elpas apgarotiem kaŗavīriem. Tāpēc mums ir jāsargās no pārmērīga, nelīdzsvarota nacionālisma, kas reizēm izpaužas pārāk skaļi, teiksim histēriski.

Vēl piektā doma, kas arī no kristīgā viedokļa ir jāapzīmē par maldu, ir tā, ka mēs esam pie komūnisma pilnīgi nevainīgi. No tīri cilvēcīga, vēsturiska vai politiska viedokļa Latvijas valdība un tauta tiešām nebija vainojamas komūnistu varmācīgajā iebrukumā.

Tomēr, pētot paši sevi ar kritisku skatu, mēs ieraudzīsim, ka mūsu tauta ņēmusi ļoti aktīvu dalību pie komūnisma pirmās tapšanas un ka mūsu sirdīs arī vēl tagad ir tie paši nāves dīgļi, kas noved pie komūnisma slimības.

Atcerēsimies to traģisko lomu, kāda varonīgajiem latviešu strēlniekiem bija komūnistu revolūcijā. Atcerēsimies, ka Ļeņins teicis, viņi trīs reizes to glābuši no sakaušanas (tagad par to protams neviens vairs Krievijā nerunā). Nevainosim mūsu varonīgos cīnītājus, viņiem bija pamats bezgala rūgtumam. Bez tam viņi tika mobilizēti ar varu. Tomēr nav jāpiemirst arī tas materiālisma gars, kuŗā mūsu inteliģence toreiz ievirzīja mūsu tautu, atraudama to no baznīcas. Vai komūnisms varētu dabūt uzticamus kalpus to vidū, kas auguši bijībā un paklausībā Kristum? Mūsu tauta jau pirms tam bija mirkusi marksismā un citādā materiālismā un tik reti bija tie rakstnieki, kuŗi savos iekšējos pārdzīvojumos aizgāja līdz īstai reliģijai, kā piem. Poruks, Apsīšu Jēkabs, Saulietis. Pirmā krievu revolūcijas gadā latviešu tautā saradās milzīgi daudz komūnistu, un tie visi bija ārkārtīgi rosīgi, veica milzu darbus. Vai bez viņu rokas Ļeņins uzceltu savu imperiju? Protams, mēs

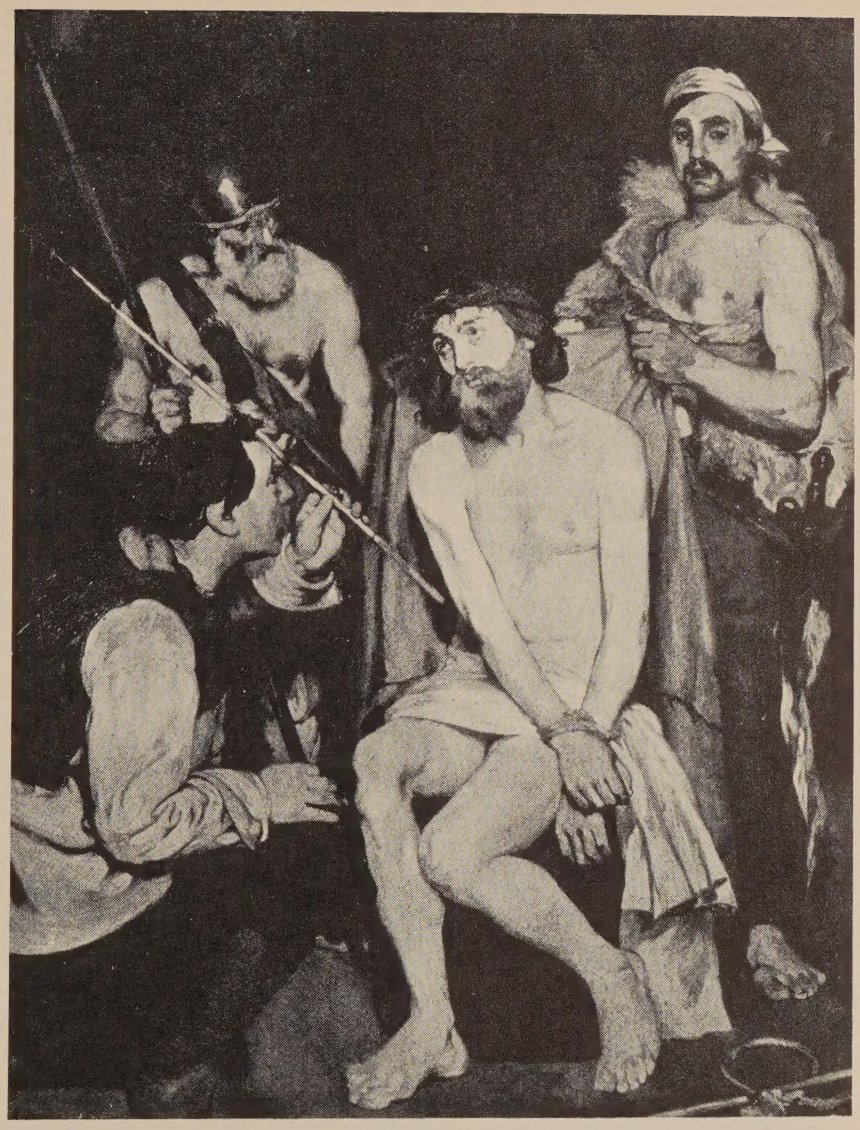

Manē - Izsmietais Jēzus

+ + + +

piederējām apspiestai tautai un tālab protests un revolucionārisms bija dabīgas lietas, kas lepniem raksturiem piederas, tikai jautājums, kādā veidā protests izpaudās.

Komūnisms ir viena sekulārisma virsotne, varbūt pati augstākā (sekulārisms šeit domāts kā novirzīšanās no Dieva vai nu teorijā, vai arī praksē, Dieva noniecināšana, pasaulīgā celšana pāri dievišķajam). Vai mūsu dzīve nebija pārāk sekularizēta, pārāk atrauta prom no Dieva, pārāk piegriezta tikai pasaulei jau tur brīvajā dzimtenē? Cik mēs varam nosaukt garīgos, reliģiskos darbus mūsu literātūrā? Cik garīgu kompozīciju mūsu mūzikā? Cik garīgu tēmatu mūsu glezniecībā (ja neieskaita kādas draudzes pasūtinātas un samaksātas altāŗa gleznas)? Cik nabadzīgas, piemēram, bija garīgo koncertu programmas baznīcās. Vieni un tie paši darbi tika pārspēlēti neskaitāmas reizes. Vai nebija tā, ka mūsu dzīvē reliģijai bija rezervēta tikai mazā kalpones istabiņa? Gluži uz ielas izmesta tā nebija, bet viesu istabā arī to nelaida. Mūsu kultūrā Latvijas pirmajos gados iepūta diezgan dekadentiski vēji. Virzas "Dievišķās rotaļas" varbūt simbolizēja veselu laikmetu. Pēdējos nopietnos celtniecības gadus atkal simbolizēja tā paša autora "Straumēni" - darbs pilns zemes smaržas, darba prieka, dzimtenes mīlestības. Bet Kristus - tas tomēr

palika nomalītē, nepamanīts. Netiesāsim arī citādi, praktiski šās "Ziemeļu Parīzes", jautrās Rīgas senos grēkus. Atzīsimies tikai, ka bijām sekulāri. Šis sekulārisma lāsts vilkās cauri arī nometņu dzīvēm. - Mēs nebijām sliktāki par citām tautām, lai pelnītu lielākas ciešanas - jo ciest mūs mazā tauta cieš vairāk. Tomēr mēs neesam arī labāki, un mēs piederam pie tā paša organisma, kas dzemdēja marksistisko komūnismu. Šoreiz ar šo "organismu" nedomāju ne Krieviju, ne Āziju, bet taisni Rietumeiropu: šis komūnisms ir Rietumeiropas sekulārā, racionālistiskā un materiālistiskā gara produkts, nevis kāds iebrucējs no Āzijas, kā daži žurnālisti apgalvo. Marksisms ir dzimis Eiropā, kaut arī vēlāk uz Krievu zemes dzīvodams un starp pusaziātiem augdams, pieņēmis dažas aziātu manieres. Tā kā mēs arī esam eiropieši, tad mēs esam līdzvainīgi un līdzatbildīgi pie komūnisma rašanās.

Ja mēs pārdomājam reliģiskā garā, tad mēs nāksim pie slēdziena, ka marksistiskais komūnisms ir tikai viens grēka izpausmes veids, nevis grēks pats. Tā ir viena no Antikrista daudzajām vēsturiskām manifestācijām, varbūt, daudz skaidrāka par citām, tomēr mēs vēl nevaram apgalvot, ka tas būtu Antikrists pats, pēdējā, galīgā veidā. - Kas var zināt, varbūt ir kāda vēl skaidrāka un vēl briesmīgāka forma. Tāpēc ir teoloģiski aplam, ja mēs visu vainu par tagadējo pasaules postu uzveļam tikai komūnismam un tikai tur saskatām visa ļaunuma cēloni. Nē, vaina ir dziļāka. Esmu dzirdējis kādā katoļu spredikī apmēram tādu domu: "Komūnisms ir tā parādība, kas aizpilda to tukšumu, kurš radies pēc tam, kad ļaudis ir no savas gara pasaules izstūmuši Dievu. Teorētiskais ateisms nāk pēc praktiskā ateisma, kad cilvēks dzīvo tā, it kā Dieva nebūtu. Praktiskais ateisms ir vairāk vai mazāk visas modernās pasaules iezīme". Komūnisma grēks ir viņu bezdievība, nevis saimnieciskā teorijā un nākotnes valsts ideālos. Ļaunuma sakne nav vis saimnieciskajā komūnismā, vai sociālismā, bet teorētiskā vai praktiskā ateismā. Nedusmosimies par augļiem un lapām vien, dusmosimies arī par stumbru un saknēm! Saknes ir vecu vecās: novēršanās no Dieva (Augustins), dumpis pret Dievu (Luters), tas, ko ap. Pāvils sauc par "miesas augļiem" (Gal. 5,19-21). Šinī ziņā gan mēs nedrīkstam likt roku pie sirds un pastāvēt uz savu nevainību.

(Turpinājums sekos)

MĀC. OSVALDS GULBIS

M i k a l e

SMAGAIS, slavenajās Tiras ķēniņa Hirama darbnīcās austais aizkars salīgojās, paberzēja vienu samtaino sānu pie vienas, otru - pie otras durvju stenderes un beidzot pāršķīrās vidū. Spraugā parādījās apjukusi seja. Acis, brūnas un žiglas kā skudras pārtecēja izrakstītām segām klāto grīdu, kā šautin uzšāvās uz zemā, masīvā galda, paskrējās uz vienu stūri, paskrējās uz otru un atkal kā krišus nokrita lejā, bet aiz galda pēkšņi apstājās: glītas, zelta apkalumiem izrotātas sandales, krokots, zeltu causts purpura tērps, spīdīgi, zilganmelni cirtaini mati...Brūnās skudras brīdi palika kā sapinušās melnajās cirtās, tad gluži negaidot lēca pa kreisi, kā liptin pielipa platajai ciedru koka palodzei un rātni atgriezās atpakaļ. Sprauga aizkarā papletās. Sejai sekoja vieglās bruņās tērpti pleci. Aizkars vēlreiz salīgojās. Uz sliekšņa, bet nu jau aizkara šajā pusē, stāvēja jauns karavīrs - labā kāja uz priekšu, rokas mazliet atpakaļ, bet acis kā piekaltas purpurā tērptajam augumam pie loga otrpus istabai.

"Ehem, ehem..."

Pa logu, kā kalnu strauts ezerā, gāzās mūzika - stabules, kokles, bungas un dūdas, dziedāšana, tūkstoš kāju dimdēšana, dejotāju iekliegšanās, uguns sprakšķēšana, upurlopu brēcieni, - un reizā ar visu šo sprakšķēšanu, murdēšanu, šķindēšanu, rībēšanu un dunēšanu - putekļi. Viss, viss te bija noputējis: aizkars, grīdsega, galds, palodze, pat saule ārā pie debesīm.

"Ehem, ehem..." ienācējs pieteicās stiprāk.

Augums pie loga lēni pagriezās. Divi acu pāri sastapās kā divi pretinieku izlūki karaļa laukā, bet kamēr vieni nikni devās uz priekšu, otri rāvās atpakaļ, slēpās. Ar vienu roku balstīdamās uz noputējušās palodzes, otru krūtīm piespiedusi un uzacis saraukusi, sabiedēta, bet vēl vairāk sašutusi, melmatainā, purpurā tērptā sieviete raudzījās ienācējā kā piedzērušā ubagā, kas apsēdies pie kungu galda.

"Ko tu te meklē? Kas tevi ielaida?"

Jautātājas augums bīstami padevās uz priekšu. No platā tērpa piedurknēm izslīdēja divas baltas rokas. Plaukstas sasitās: Pak, pak! Pak, pak! "Kalpi!"

"Kalpi ir pagalmā, kundze," paskaidroja pārdrošnieks.

"Tu iedrošinies!? Prom!"

Vīrs atkāpās atpakaļ, bet sagrābstījis aizkaru, jutās drošāks.

"Kundze, virsmaiznieks..."

"Ko tu teici? Ja tev vajaga maiznieka, tad ej uz maiznīcu. Te ir ķēniņa pils. Saproti?"

"Saprotu, kundze, bet virsmaiznieks stāv pie pils durvīm. Viņam nav vairs miltu. Un tā kā neviena kalpa nebija, es..."

"Pasaki pārzinim. Ej!"

"Pārzinis dejo, kundze."

"Tad ej pie ķēniņa, un saproti reiz par visām reizām: te nav maiznīca. Te ir pils."

"Arī ķēniņš dejo. Šodien taču svētki," nevēlamais ciemiņš skaidroja. "Neviena nav kam prasīt."

Tā, nu viņš bija aiz aizkara. Ū - paldies Dievam! Bet nebija viņš vēl ne lāga elpu atvilcis, kad izdzirda: "Pagaidi!"

"Kundze pavēl?" sabārtais pavilka aizkaru.

"Tu teici, tu esi maiznieks. Vai tādi izskatās ķēniņa Dāvida maiznieki?"

"Nē, kundze," vīrs atļāvās pasmaidīt. "Maiznieks es neesmu. Es to ar' nemaz neesmu teicis."

"Pietiek! Nemelo! Pati dzirdēju!"

"Nē, kundze," vīrs drošsirdīgi palika pie sava. "Kundze būs mani pārpratusi. Es neesmu maiznieks."

"Jā, kas tad tu esi?" kundze pacēla un nolaida rokas.

"Kundzes kalps."

''Mans kalps? Vai tu ar' zini ar ko tu runā?''

''Zinu gan,'' ciemiņš atbildēja. ''Kundze ir nelaika ķēniņa Zaula meita, ķēniņa Dāvida sieva Mikale.''

''Tā, tā... Un tu saki, tu esi mans kalps?''

''Jā, kundze.''

''Savādi. Kā tad es tevi līdz šim neesmu redzējusi?''

''Es kundzei sekoju no tālienes,'' kalps pasmaidīja.

''No tālienes?''

''Jā, kad kundze atstāj pili.''

''Tu man... Kā tu iedrošinies!''

''Tāda ir ķēniņa Dāvida pavēle, kundze.''

''Prom! Prom no manām acīm, tu... tu...''

Aizkars sakustējās, kalps bija pazudis. Ķēniņiene apsviedās uz papēža un pieskrēja pie loga. Bet ārā viņa vairs neskatījās. ''Tas ar' vēl, tas ar' vēl!'' viņa domāja. ''Tad tik tālu esmu nonākusi! Mani uzmana, izseko... Mani, ķēniņa Zaula meitu!...''

Kā no apgāzta katla pār jauno valsts galvas pilsētu Jeruzalemi izlija rieta kvēle, un svētku dalībnieki Dāvida pils pagalmā brida tīru zeltu. Bet lielā līgsmošanās jau bija pāri. Bungas un cimboles ieskanējās arvien retāk. Taures, dūdas un stabules aprāvās, dziedātāji bija aizsmakuši, dejotāji noguruši. Ļaudis, dažs labs no paša ķēniņa rokas saņēmis - meklēja vietu, kur apsēsties un apēst savu svētku karašu. Zelta paltis izsīka. Cilvēku un upurlopu saceltie putekļi pamazām norima. Nakts iededza pirmās zvaigznes. Savu karašu apēduši, savu vīna kausu izdzēruši un pēdējo skatu vēl teltij uzmetuši, ap pusizdzisušajiem sārtiem līkumodami, ļaudis sāka izklīst. - Tā, paldies Dievam, tas nu bija padarīts. Derības šķirsts bija pārvests, novietots teltī, un Dāvida pilsētā nu mājoja arī Tas Kungs.

Ķēniņiene, gandrīz visu dienu pie loga pavadījusi, to vairs neredzēja. Galvu nodūrusi, viņa domāja savu domu: Tad tik tālu, tik tālu... Taču kaut kas - vai nu krēsla, vai pēkšņais klusums - pamudināja doties projām arī viņu. Pagalmam

Eduards Gebhards - Lūdzēja

+ +

vairs ne acu neuzmetusi, viņa apcirtās un drāzās uz aizkaru. ''Au-u!'' Galds! Ķēniņiene apstājās, ievilka caur zobiem elpu, noglaudīja sasisto celi un lēniem, īstiem ķēniņienes soļiem atstāja telpu. Gaiteņos kalpi iededza spuldzes. Smaršoja krāsa un māli. Pils bija nule kā celta. Pils cēlājiem, Tiras ķēniņa Hirama amatniekiem, te vēl bija darba pilnas rokas.

Pie ķēniņa darba istabas ķēniņienes soļi palika gausāki. Ķēniņš nebija viens. Iet? Neiet? Nu, tā tik vēl trūktu! Elpu ievilkusi un galvu pacēlusi, ķēniņiene iegāja.

Ķēniņš, vīrs pasos spēka gados un vēl vienmēr tai pašā īsajā priesteŗa tērpā, kā upurējot un vēlāk dejojot, sarunājās ar priesteri Abjataru. Ķēniņš, uz galda malas uzmeties, smējās, žestikulēja; Abjatars, gabaliņu nostāk, rokas aiz sava amata tērpa jostas aizbāzis, stāvēja un māja ar galvu. Nebija šaubu: te runāja vīri, kas sapratās. Ķēniņienei ienākot, abi pagrieza galvas.

''Dāvid,'' sacīja ķēniņiene un, pamanījusi ķēniņa kailos lielus, nosarka. ''Dāvid, man ar tevi jārunā.'' ''Ķēniņ,'' kā pasākusi, viņa šoreiz nespēja izteikt.

Priesteris paklanījās. Audience, pēc viņa domām, būtu varējusi būt ilgāka. Vīrs, kas Dāvida dēļ zaudējis savus piederīgos, pats tik tikko izglābies un vēlāk pacietīgi dalījies visās trimdas grūtībās, to būtu pelnījis. Bet - vienalga. Svarīgākās lietas bija pārrunātas. Abjatars pagriezās lai ietu. Bet ķēniņš aizturēja.

"Vienu acu mirkli, Abjatar! Zini ko, tu pasaki levitiem*) - vislabāk jau šovakar pat, - ka viņu bažas es pilnīgi saprotu. Bet bažām nav vietas. Šķirsts ir te, un te, Jeruzalemē mums mūsu Dievs arī

*)

Leviti - Levja cilts, Ārona, Mozus brāļa pēcteči, rūpējas par saiešanas telti (pārvietojama svētnīca, "Tā Kunga mītne") un vēlāk templi. Dāvida laikā: 1) priesteŗu palīgi, 2) soģi un rakstveži, 3) vārtu sargi, 4) mūziķi.

jāpielūdz. Par kādām citām dievkalpojumu vietām nevar būt runa. Un neraizējies arī tu pats. Tavus pakalpojumus es neesmu aizmirsis. Staigā ar mieru!"

Abjatars atplauka. Vēlreiz paklanījās ķēniņam, tad arī ķēniņienei un izgāja gluži apmierināts. Audience bija bijusi tiesi tik ilga, cik vajadzīgs.

(Nāk. nr-ā beigas)

●●●●●●●●●

M Ū S U D I E N Ā S

BĪBELE UN KINO
(Vēstule no Zviedrijas)

Vai piederas nolikt šos divus vārdus blakus vienu otram kopīgā virsrakstā? Vai tā nav bībeles noniecināšana, ja runājot par to runā arī par kino? Un vai kinematografam, ko taču parasti uzskata par izpriecas lokālu, var būt kāds sakars ar baznīcu, ar reliģiju un Dievu?

Šie jautājumi pašlaik ir aktuāli luteriskajā Zviedrijā, un atbildes uz tiem meklē zviedru prese, jo pēdējā laikā zviedru kino teātros rādītas vairākas tādas filmas, kuŗu saturs vairāk vai mazāk saskaŗas ar reliģiju.

Man priekšā ir kāds zviedru pilsonisks laikraksts, kuŗš lūdzis dažas prominentas personas sniegt atbildes uz diviem jautājumiem: 1.) vai jūs uzskatāt, ka bībele un filma norobežojama viena no otras un ka filmas ar bibliskiem motīviem tātad būtu nevēlamas? 2.) Vai jūs domājat, ka ir nepiedienīgi rādīt Kristus tēlu uz kino ekrāna?

Kā pirmais savu viedokli deklarē Zviedrijā plaši pazīstamais teātŗu un filmu režisors Ingmars Bergmans no Malmes pilsētas teātŗa. Viņš starp citu uzskata, ka filma līdz šim nodarbojusies ar bībeles vielu gluži zaimojoši un ka lai panāktu pretējo, būtu nepieciešams, lai iniciātīvu šai lietā pārņemtu pati baznīca. Pēc viņa uzskatiem baznīca stāvot daudzu praktisku ikdienas problēmu priekšā rokas nolaidusi, un ka būtu nepieciešams, lai kaut vai rīt baznīca sāktu vervēt augstvērtīgus mākslinieku, ar kuŗu palīdzību tad arī filmas varētu paust īsto Kristus mācību. Filma iespēj ar neapjaužami lielu spēku ietekmēt publikas jūtas, kādēļ baznīcai pašai vajadzētu uzņemties arī filmu ražošanu. Eiropā šo ceļu jau iet arī katoliskā Francija, un panākumi tur ir ievērojami labi. - Tālāk minētais mākslinieks domā, ka pārliecīga oponēšana pret Kristus tēla parādīšanu filmā uzskatāma par neīstu pietāti un ka tā veicina zviedru tautas atkrišanu no ticēšanas Dievam. Slavenajās Kristus ciešanu spēlēs Oberammergau'ā, Vācijā, neviens nemin kādus iebildumus pret to, ka tur tiek tēlots arī pats Kristus. Kāpēc tas lai citādi būtu Zviedrijā? Novērtējot stāvokli, režisors Bergmans paskaidro, ka tuvākajā nākotnē Zviedrijā tikšot laistas apgrozībā daudzas jaunas filmas ar biblisku saturu, jo filmu ražotāji atzinuši, ka bibliskie motīvi filmās pievelk tautu. Pāri tam tomēr sniedzas kaili komerciāli aprēķini, un vadoties no tiem tad arī veidojas filmu saturs un vērtība. Režisors B. apgalvo, ka jau tagad esot saražotas šausminošas nejēdzības un ka filmā Baraba kristietības motīvi esot apstrādāti gluži nekristīgi. (Šai filmai par pamatu tika ņemts zviedru rakstnieka Pēra Lāgerkvista romāns Baraba, par kuŗu autors līdz ar citiem saviem ražojumiem saņēma Nobeļa prēmiju. Skat. recenzijas mūsu žurnāla 1953. gada maija numurā.)

Savas domas izteicis arī Skāras apgabala luterāņu bīskaps Ingve Rīdbergs (Yngve Rudberg). - Principā man nav gluži nekādu iebildumu, ja filma nodarbojas ar bibliskiem motīviem, - saka bīskaps. Filma mūsu dienās ir ļoti populāra. Ja tā veic savu uzdevumu objektīvi un ar pietāti, tad es domāju, ka bībelē aprakstīto notikumu tēlošana filmā var nākt par labu. Bet ja uzvedumu apēno tieksme pēc sensacijām, tad lieta tūdaļ var kļūt slikta. Gluži tāpat es domāju par Kristus tēla rādīšanu filmā. Kristus jau kopš seniem laikiem ir tēlots glezniecības mākslā, un tādas pašas tiesības būtu ļaujamas arī filmai, ar priekšnoteikumu, ka viela apstrādājama uzmanīgi.

Mazliet citādi izsakās Usbijas Ev. lut. draudzes mācītājs, teoloģijas doktors Gunnars Rosendāls. Viņš uzskata, ka pats par sevi saprotams esot tas, ka baznīcai un filmai neesot nekādu savstarpīgu pretešķību. Gluži otrādi, - Dr. Rosendāls atzīst, ka būtu pareizi, ja baznīca iesaistītu savā darbā arī filmu. Arī pats viņš bieži vien mēdzot no kanceles vērst draudzes locekļu uzmanību uz vienu vai otru filmu, kuŗas saturs spēj dot ko labu. - Es tomēr uzstādu vienu katēgorisku prasību, - saka Dr. Rosendāls. - Filmām ar motīviem no bībeles jābūt reālistiskām. Ja uzvedumam piešķirta dēkainības nokrāsa vai erotikas pieskaņa, tad pēc mana prāta tas nekaitē, zināms, ja vien tam atrodams segums bībelē. Pati bībele ir reālistiska, un es uzskatu, ka Dievvārdi jāpieņem un jāpauž tādi kādi tie ir, tos neerotizējot un neideālizējot. Tēvu, Dēlu un Svēto Garu tomēr pēc manām domām nevajadzētu tēlot tieši, bet gan tikai netieši vai simboliski. Tā paša iemesla dēļ man nepatīk ciešanu spēles Oberammergau'ā.

Ticības mācības lektors Haralds Lindstrēms pieiet jautājumam no audzinātāja viedokļa. Viņš domā, ka filmas ar bibliskiem motīviem spējot dot daudz laba. Filma spēj iesaistīt vēsturiskus notikumus konkrētā, dzīvā vidē, - kā piem. lielais Quo vadis inscenējums, kas apmierina pat ļoti augstas prasības. Jo vairāk uzvedums pievēršas tie-

šajai notikumu gaitai, drāmatiskajam, laikmetiskajam un visa tā ārējai apdarei, jo dzīvāks, spraigāks uzvedums, bet jo vairāk uzvedums tiecas iedziļināties tiešajā ticības dzīvē, jo grūtāki šķēršļi jāpārvar. Tādā gadījumā tēlojums viegli var kļūt neīsts, šablonisks. Tāpēc arī nevajadzētu rādīt Kristus tēlu filmā. Uzvedumi Oberammergau'ā tomēr ir īstāki, tuvāki īstenībai, jo iejušanās tēlojumos tur ir lielāka, tāda, kādu diez' vai spētu radīt profesionālie filmu aktieri.

Savu spriedumu sniedz arī publikas pārstāvis virsskolotājs Karls Vennstrands (Carl Wännstrand). Viņa domas ir, ka ja vien baznīcas mācība ar biblisku kinofilmu palīdzību aizsniedz jaunas plašas tautas masas, ka tad tādas filmas ir atzīstamas. Ja bibliskie motīvi filmās bieži tiek sakropļoti, tad iemesli tam meklējami financiālos aprēķinos: rūpnieki ražo tādu preci,ko var pārdot. Baznīcas un filmrūpnieku ciešāka sadarbošanās varētu nākt lietai tikai par labu. Atsevišķa problēma ir tā, ka aktieri bieži vien nav spējīgi veikt šāda veida lomas - kā piem. filmā par Barabu. Domājot par Kristus tēlošanu filmā, rodas nepieciešamība uzstādīt tēlotājiem tik lielas prasības, ka pati tāda doma var kļūt neizpildāma.

*

Tādas domas izsaka Zviedrijas Ev. lut. baznīcas darbinieki un tādas ir viņu atbildes uz minētajiem jautājumiem par baznīcas attiecībām ar filmu un kino. Kinematografija attīstas plašumā un pievelk sev aizvien lielākus piekritēju pulkus. Vai to pašu varam teikt arī par mūsu baznīcas dzīvi? Ja nē - kāds ceļš tad būtu ejams un kas būtu darāms, lai arī mūsu dievkalpojumi būtu kuplāk apmeklēti? Un vai būtu pareīzi, ja dzīves plūduma un kino progresa priekšā aizveram acis un nesakām nekā?

L. O.

KRISTUS - PASAULES CERĪBA

Baznīcu pasaules padome (World Council of Churches), kas tika nodibināta pirms pieciem gadiem, š.g. augustā sasauc savu otro konferenci. Konference notiks Amerikas Savienotajās Valstīs, universitātes pilsētā Evanstonā pie Mičigena ezera, Čikagas tuvumā (apm. pusstundas brauciens). Tās 750 dalībnieki reprezentēs vairāk kā 150 miljonus protestantu un pareizticīgo. Konferences virstēmats: Kristus - pasaules cerība; līdzšinējās pārrunās visvairāk cilātais vārds - eschatoloģija (mācība par pēdējām lietām, - pastarā tiesa, miesas augšāmcelšanās, Kristus otrā atnākšana).

Padomes ģenerālsekretārs holandietis Dr.Visertufts (Dr.Willem Visser 't Hooft), nesen apmeklēdams Čikagu, izteicās: "Cerības tēmats ir izvēlēts tāpēc, ka tas mūsdienu pasaulē ir aktuāls. Daudzi šķiet visas cerības zaudējuši, citi atkal lolo aplamas cerības,piem. tādā totalitārā ideoloģijā kā komūnismā... Kristieša cerībām ir divas dimensijas - viena attiecas uz tagadni, otra - uz nākotni... bet abas ir vitālas."

Evanstonas konferenci apmeklēs gandrīz visi protestantu vadoņi: Kenterberijas archibīskaps, Vācijas bīskaps Oto Dibelius, Norvēģijas bīskaps Eivinds Bergravs, Amerikas teologs Reinholds Nīburs u.c. Padomes ģenerālsekretārs cer, ka reprezentētas tiks arī baznīcas aiz dzelzs aizkara. Kristīgās vienības ziņā tas būtu ļoti apsveicami, kaut gan daudziem vēl labā atmiņā Prāgas universitātes profesora Dr. Jozefa Hromadkas "komūnisma apoloģija" 1948. gada konferencē Amsterdamā un līdzīgās sanāksmēs citur. Un kā pieredze rāda, šai ziņā vislielākie iebildumi ir amerikāņiem. "Tāpēc," sacīja ģenerālsekretārs, "ja arī dzelzs aizkara zemju delegātiem tiktu atļauts izbraukt, nav sacīts, ka tiem tiks atļauts iebraukt... Bet ārzemju baznīcu pārstāvji te nebūs viesi. Tiem būs tieši tādas pat tiesības kā amerikāņu delegātiem... Evanstonas konference nebūs tikai amerikāņu sanāksme. Tā būs oikumeniska un internacionāla vārda īstā nozīmē..."

Taču zināmas diferences manāmas jau arī tīri teoloģiskā plāksnē. Kamēr eiropieši ir lielāki pesimisti un domā, ka par spīti visiem kristiešu pūliņiem šai bēdu pasaulē nekas labs nav sagaidāms - līdz Kristus atkal atnāks to tiesāt un svētot, amerikāņi ir lielāki optimisti, tiem šķiet, ka ar aktīvu un brālīgu liecību kristieši varētu pasauli labot un ka tas tiem jādara.

Viens no redzamākajiem protestantu teologiem Evanstonā tomēr nebūs. Profesors Kārlis Bārts, gar savu dogmatiku darbodamies, Šveici atstāt nedomā. "Es," teicis Bārts, "laikam gan šai dzīvē Ameriku neredzēšu, bet es ceru to redzēt no kādām zemākām debesīm."

CEĻĀ UZ VIENU BAZNĪCU

Ar šo gadu luterāņu baznīcu skaits Amerikā sarūk. Četras luterāņu baznīcas Amerikā (American Lutheran, Evangelical Lutheran, Lutheran Free, United Evangelical Lutheran) ar apm. 1.800.000 locekļiem saplūst vienā. Jaunajā baznīcā paredzēti 18 distrikti. Katrs distrikts ievēl delegātus augstākajam pārvaldes orgānam - ģenerālsinodei. Sinodes apm. 1000 degatatu (puse garīgo, puse laicīgo) sanāk ik pa divi gadiem un ievēl baznīcas prezidentu un sekretāru. Baznīcas virsvaldes sastāvs: prezidents, 18 garīgie (18 distriktu prezidenti) un 18 laicīgie locekļi (no katra distrikta pa vienam). Baznīcas virsvalde pārzin mācību un garīgo aprūpi. Viņai pakļautas evaņģelizācijas, pētījumu (research) un sociālā darba komisijas. Pēdējā risina ģimenes dzīves, darba, attiecības u.c. problēmas. Saimniecības lietas pārrauga saimniecības pārvalde (board of trustees). Baznīcas virsvalde kopā ar saimniecības pārvaldi ir augstākais likumdošanas orgāns līdz nākošai sinodei. Viss jaunās baznīcas darbs sadalas 6 nozarēs, tās ir: iekšmisijas (American Missions), ārmisijas (World Missions), audzināšanas, labdarības (Charities and Social Action),garīgās literātūras (Publication) un pensijas nozare. Jaunatnes darbam, brālībām, sieviešu misijas pulciņiem paredzēta īpaša (palīg) padome. Par garīgo darbinieku sagatavošanu rūpēsies viens (centrāls) teoloģijas seminārs (pirms apvienošanās pieminētajām četrām luterāņu baznīcām tādi bija sešās dažādās vietās), bet tam būs nodaļas, tā kā līdzšinējie semināri, jādomā, kļūs par speciālām mācības iestādēm misionāru, lauku mācītāju vai zinātnieku sagatavošanai.

DR. ALBERTS ŠVEICERS,

kas 1913. gadā pameta savu daudzsološo teologa, mūziķa un ārsta karjēru Eiropā, lai savu dzīvi veltītu misijas darbam Āfrikas džungļos, nesen nosvinēja savu 79. dzimšanas dienu. Minētās dienas rīta agrumā ārsti, māsas un pārējais Lambarenes misijas stacijas personāls, galvenā kārtā iedzimtie, kā jau kopš gadiem paraduši, sapulcējās pie sirmā doktora durvīm, nodziedāja pāris dziesmas, apsveica gaviļnieku, pasniedza savas dāvanas un tika aicināti pie galda, ko grieztu ziedu vietā rotāja loki, dilles un kāpostu lapas. Puķes Dr. Šveicers neatļauj griezt. "Tev nebūs nokaut" (izņemot tik daudz, cik nepieciešams pārtikai) attiecas arī uz dzīvniekiem un pat puķēm. Un ja kāds no apsveicējiem būtu uzmetis acis gaviļnieka pedāl-

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

klavierēm, viņš redzētu, ka pedāļi rūpīgi apsegti. Kāpēc? Nu, tas te visiem zināms: lai doktora mīlules mazās stirniņas nesalauztu kājas. - Pēc brokastīm dāvanas atnesa arī pacienti: cits sauju riekstu, cits olu vai kādu augli. Diena pagāja kā visas citas ražīgā darbā un vakarā, protams, nebija iespējams atlikt arī kārtējo apgaitu slimnīcā. Citādi varētu notikt kā pirms divi gadiem. Pirms divi gadiem, proti, kāds slimnieks doktora labrītu bija atņēmis pavisam negaidītā veidā: "Kur palika tavs labsvakars, doktor? Visu nakti neesmu acis aizdarījis. Gaidīju tavu labvkaru."

Bet ilggadīgajam misionāram reizēm jāpiedzīvo arī citāda veida pārsteigumi. Piemēram, pēc kādas acu operācijas, vēlēdamies zināt, kā operācija izdevusies, Šveicers pacientam jautājis: "Ko tu redzi? Nu saki taču, ko tu redzi!" Bet nu bijusi reize pacientam uztraukties. "Ko viņš jautā man?" pacients kliedzis tulkam. "Viņš taču operēja. Viņam jāzin!"

Līdz šim ir bijis parasts, ka Dr. Alberts Šveicers ik gadus apmeklē Savienotās Valstis, informē te savus daudzos labvēļus par to, kas padarīts un pretī saņem naudu, medikamentus un citas nepieciešamas lietas. Šogad, aizņemts ar jaunas leprozorijas iekārtošanu, viņš savā vietā sūtījis vienu no sava darba izcilākajiem talciniekiem un eventualo pēcteci, kad pienāks pēdējā dzimšanas diena. Tā ir māsa Emma Hausknechte, kuŗai pašai arī jau jaunība sen aiz kalniem (58.g.v.) un kuŗai arī jau pagājuši tepat 30 gadu, kopš dzimtais Kolmaras ciems (Dr. A. Šveicers cēlies no šī paša apvidus) apmainīts ar Lambarenes misijas staciju. Un kā šie gadi pavadīti? "Esmu ārstējusi slimos," saka māsa Hausknechte, "līdusi mūža mežu, naglojusi slimnīcas ēkām līstes, susinājusi purvus, mācījusi higienu un kalpojusi Dievam kā vien varēdama. Bet tā vien jau ir privilēģija, dzīvot tādam vīram kaimiņos. Ir tik daudz un dažādu lietu, ko darīt, ka daudzreiz visi prāti jāsaņem... Daudzreiz ir grūti iztikt bez jebkādām ērtībām. Bet no šiem gadiem es nekad neatteiktos..."

ČECHOSLOVAKIJA UN UNGĀRIJA

Slovākijas luterāņi, šķiet, beidzot atraduši vadītāju, kas sarkanajiem varas vīriem pieņemams. Tas ir Luijs Katina un tiek apzīmēts par Slovākijas rietumdistrikta bīskapu. Dr. Jans Chabada, kas stājās amatā pēc tam, kad bīskapi Vladimirs Cobrda un Fedors Ruppeldts tika atcelti no amata, nesenajos paziņojumos saukts par "prezidējošo bīskapu."

Tai pašā laikā šķiet uzlabojas Ungārijas un Slovākijas luterāņu attiecības. Pirmo reiz kopš 1918. gada, kad sabruka Austro-Ungārijas impērija, Čechoslovākijā viesojās ungāru luterāņu delegācija. Decembrī, kad Slovākiju apmeklēja bīskapi L. Veto un L. Dezsery, tie luterāņu Teoloģijas akadēmijā Bratislavā saņēma goda doktora gradus.

Ungārijā par bīskapu austrumu distriktam ievēlēts Dr. G. Krcmery.

VISI UN VIENS

- Kāda starpība ir starp kristiānismu un komūnismu?

- Kristiānisma mācībā viens mira par visiem, bet komūnisms liek visiem iet bojā par vienu.

S. T.